

COC Groningen & Drenthe

Input voor lokale partijen met zicht op de gemeentelijke verkiezingen maart 2026

Aan alle politieke partijen in de provincies Groningen en Drenthe,

Het COC Groningen & Drenthe zet zich actief in voor een diverse en inclusieve samenleving. We verbinden de regenboogbeweging en komen op voor emancipatie, acceptatie en gelijke rechten voor lhbt+ personen. In maart 2026 zijn er weer verkiezingen voor de gemeenteraad en dat is de aanleiding voor dit schrijven. Als COC proberen wij de provincies, gemeenten en lokale partijen te ondersteunen bij het maken en uitvoeren van beleid dat de inclusiviteit van alle inwoners van onze gemeenten waarborgt. Onze focus ligt hierbij op de lhbt+ gemeenschap, maar is ook nadrukkelijk doelgroepoverstijgend.

Het belang van intersectionaliteit (*zie tekstvak onderaan voor uitleg*) is namelijk groot bij het zorgen dat iedereen, ongeacht diens seksuele oriëntatie, genderidentiteit, geslachtskenmerken, huidskleur, lichamelijke of verstandelijke beperking mee kan doen in de maatschappij. Wij willen alle partijen aansporen zich te verdiepen in dit kruispuntdenken bij het opstellen van de verkiezingsprogramma's en bij het opstellen van beleid. Gemeenten en politieke partijen kunnen met hun beleid in sterke mate bijdragen aan een maatschappij waarin iedereen volwaardig mee kan doen en niemand wordt gezien als uitzondering.

Dit betekent niet dat specifieke aandacht voor verschillende doelgroepen, zoals lhbt+ personen, overbodig is. Zichtbaarheid, aandacht en representatie blijven voor alle verschillende groepen zeer belangrijk om veiligheid en inclusie te bevorderen. Als lhbt+ belangenorganisatie willen wij dan ook aandacht vragen voor en opkomen voor de rechten van iedereen in onze gemeenschap

Met dit schrijven en bijgevoegde checklist willen we jullie als lokale politieke partijen handvatten geven om waar nog nodig verkiezingsprogramma's aan te vullen met beleid gericht op inclusiviteit en diversiteit. Ook laten we hiermee weten dat we graag met jullie meedenken en aanwezig zijn om vragen te beantwoorden (zie onze contactgegevens hieronder).

We danken jullie voor het lezen van deze informatie, zijn bereikbaar voor vragen en gaan graag verder in gesprek richting de verkiezingen in maart 2026.

Met vriendelijke groet,

Het bestuur van COC Groningen & Drenthe

intersectionaliteit, ook wel kruispuntdenken genoemd, is een sociologisch denkkader dat licht werpt op de unieke vormen van meervoudige discriminatie die een persoon kan ervaren op grond van diens sociale identiteit. Je maatschappelijke positie wordt namelijk bepaald door verschillende betekenisgevers, zoals gender, maar ook nationaliteit, ras/ethniciteit, klasse, religie, leeftijd, seksualiteit, legale status, enzovoort. Al deze factoren beïnvloeden en versterken elkaar, waardoor unieke ervaringen van discriminatie of privilege ontstaan.

Bijvoorbeeld: Een zwarte lesbische vrouw kan discriminatie ervaren omdat ze vrouw is, net zoals een witte hetero vrouw dit kan ervaren, maar daarnaast kan de zwarte vrouw ook nog discriminatie ervaren omdat ze zwart is en omdat ze lesbisch is. Een witte homoman kan discriminatie ervaren vanwege zijn homo-zijn. Stel dat deze man ook een rolstoel nodig heeft om zich te verplaatsen, dan kan hij op dat punt ook gediscrimineerd worden.

Contact met COC Groningen & Drenthe

mail: info@cocgd.nl

telefoon: 050-3132620 (laat een voicemail achter en wij bellen terug)

onze website: www.cocgd.nl

De inhoud van de rest van dit document

In onderstaande paragraaf 'Waar hebben we het over' geven we eerst wat cijfers en feiten om een goed beeld te geven van de noodzaak voor inclusief beleid. In het stuk 'Speerpunten' benoemen wij kort een aantal punten die wij belangrijk vinden voor politici en beleidsmakers. Voor concrete voorbeelden voor wat er in een beleidsplan of verkiezingsprogramma opgenomen kan worden, verwijzen we naar de bijlage bij dit document 'checklist voor verkiezingsprogramma's'. In de paragraaf 'Goede voorbeelden' staan goede voorbeelden van beleid dat nu al in (andere) gemeenten in de provincies Groningen en Drenthe wordt uitgevoerd. In het laatste stuk staan links naar websites/documenten en andere organisaties voor verdere informatie en verder lezen, alsook een korte lijst met definities en begrippen.

Waar hebben we het over?

Het landelijke beeld

Volgens de meest recente schatting van het CBS is 18% van de Nederlandse bevolking (van 15 jaar en ouder) lhbt+ (deze afkorting lichten we hieronder toe).

Het aantal mensen in Nederland dat een positieve houding heeft ten opzichte van seksuele en genderdiversiteit, stijgt al jaren. Echter, het percentage met een *negatieve* houding ten opzichte van gender-diversiteit is in 2024 ook licht toegenomen ten opzichte van eerdere jaren.

Lhbt+ personen krijgen relatief veel te maken met geweld en discriminatie. Zeven op de tien ervaren in hun leven fysiek of verbaal geweld wegens hun identiteit. Het aantal geregistreerde gevallen van geweld en discriminatie tegen lhbt+ mensen neemt schrikbarend toe, met ruim een derde in één jaar tijd (van 3.257 (2023) naar 4.467 (2024) gevallen).

Lhbt+ jongeren bevinden zich regelmatig in een kwetsbare positie. 'Homo' is op school een van de meest gebruikte scheldwoorden. Lhbt+ jongeren worden tot vier keer vaker gepest dan de gemiddelde scholier, en één op de vijf transgender leerlingen is zelfs slachtoffer van grof lichamelijk geweld. Een derde van de lhbt+ leerlingen geeft bovendien aan door schoolpersoneel gepest te worden (tov 13% van de niet-lhbt+ leerlingen). Suïdecijfers liggen onder lhbt+ jongeren bijna vijf keer hoger dan gemiddeld. Ook dak- en thuisloosheid komt relatief vaak voor. Naar schatting zijn tussen de 1.000 en 2.000 lhbt+ jongeren dak- of thuisloos.

Nagenoeg alle groepen binnen de lhbt+ groep ervaren significant meer respectloos gedrag door onbekenden op straat en in het openbaar vervoer (dan cis-hetero personen). Eén op de acht lhbt+ personen is in de vijf jaar voorafgaand aan 2024 fysiek aangevallen. Ook online haat komt vaker voor dan bij cis-hetero personen. Eén op de vijf non-binaire personen kreeg in 2023 te maken met online bedreiging of intimidatie, ten opzichte van 2% van de mannen en vrouwen. Ofwel, tien keer zo veel.

Wat is er bekend over Groningen en Drenthe?

In 2024 is een onderzoek uitgevoerd onder lhbt+ inwoners van de gemeente Groningen. Het grootste gedeelte van de respondenten voelt zich zelden onveilig in de gemeente Groningen. Zo geeft 62,6% van de respondenten aan dat zij zich zelden of nooit onveilig voelen in hun leefomgeving in het algemeen. Dit betekent echter ook dat 37,8% van de respondenten zich wel eens of vaak onveilig voelt. Lhbt+ personen voelen zich het vaakst onveilig bij het uitgaan in het stadscentrum, in horeca- of uitgaansgelegenheden, tijdens grote evenementen en op en rondom bus- en treinstations. De meeste incidenten van discriminatie die respondenten hadden meegemaakt vonden

plaats in horeca of uitgaansgelegenheden of bij het naar huis gaan na het uitgaan (14%). Ook in het centrum (overdag) (7,5%), in het openbaar vervoer of op trein- en busstations (6%) zijn locaties waar discriminatie plaatsvindt. Meestal gaat het om schelden (42% van de respondenten heeft dit meegemaakt). 11% geeft aan fysiek geweld te hebben meegemaakt vanwege de genderidentiteit of geaardheid, het gaat dan om schoppen, in elkaar slaan, of bespuugd worden. 17% is wel eens persoonlijk bedreigd om deze reden.

In de overige gemeenten in Groningen en Drenthe is geen onderzoek uitgevoerd, maar zijn er wel cijfers bekend vanuit meldpunten discriminatie. Wat we zien is dat in heel Noord-Nederland het aantal meldingen over discriminatie de afgelopen jaren ieder jaar toeneemt. Voor het verder in kaart brengen zou het zeer waardevol zijn wanneer ook dit soort onderzoek door gemeenten gesubsidieerd gaat worden, zodat we nog beter weten waar dingen goed en minder goed gaan. Op deze manier kan beleid rondom inclusiviteit en veiligheid van de lhbt+ gemeenschap nog beter worden vormgegeven.

Wat kan jouw partij doen?

Wat de cijfers in bovenstaande paragraaf aangeven is dat er nog steeds grote noodzaak is voor het invoeren en verstevigen van beleid dat zorgt voor veiligheid en inclusie van lhbt+ personen. Juist op gemeentelijk niveau kunnen concrete stappen stappen gezet worden die hieraan bijdragen. Voor een uitgebreide lijst met concrete punten verwijzen we naar de bijlage 'Lhbt+ in uw verkiezingsprogramma'. Hieronder een paar van de punten die wij willen uitlichten.

De cijfers laten zien dat lhbt+ jongeren het zeker niet altijd makkelijk hebben. De gemeenten kunnen hierin helpen door toe te zien dat scholen goede voorlichting geven over lhbt+ personen en scholen en schoolbesturen aan te moedigen mee te doen met Paarse Vrijdag en het oprichten van GSA's (Gay Straight Alliances).

Laat zien dat je onze strijd voor emancipatie en gelijkwaardigheid steunt, middels subsidies of andere vormen van steun, waardoor wij ons werk kunnen blijven doen.

Algemeen gezien is het belangrijk dat er steeds expliciet aandacht aan het onderwerp wordt besteed in beleid en in programma's op momenten dat erover gestemd kan worden.

Promoot de representatie van lhbtq+'ers. Iedereen in Nederland moet veilig en zichtbaar zichzelf kunnen zijn, wat ook je seksuele oriëntatie, genderidentiteit, geslachtskenmerken, huidskleur of achtergrond zijn. We zien graag dat onze politici dit uitdragen, omdat dit een gevoel van erkenning en geborgenheid geeft.

Sta in een jaar op meerdere momenten stil bij het onderwerp. Het is belangrijk het onderwerp regelmatig aandacht te geven. Dus niet alleen met een vlaghijsmoment op Coming Out Day of een paarse trui op school op Paarse Vrijdag. Draag ook op andere momenten uit dat onze gemeenschap erbij hoort.

Het thema lhbt+ bestaat niet in een bubbel. Sociale domeinen overlappen elkaar. Schenk als wethouder die een zorginstelling opent, bijvoorbeeld ook aandacht aan oudere lhbt+’ers, die met regelmaat gedwongen de kast weer terug in moeten als zij zorgafhankelijk worden. Of aan lhbt+ vluchtelingen, die vanwege hun gender of seksuele gerichtheid in isolement geraken op AZC’s, mede omdat medewerkers zich niet beseffen dat dit speelt.

Wees dus bewust van de aandacht die nodig is voor onze doelgroep en weet daarbij dat aandacht voor inclusiviteit uiteindelijk voor iedereen positief uitpakt. Diversiteit is geen uitzondering, maar de norm. Zorg dat gemeentelijk beleid hier vanuit gaat.

Enkele goede voorbeelden

- Subsidie vanuit gemeenten voor COC voorlichtingen op scholen
- Aandacht voor belangrijke dagen met daarbij de regenboogvlag uithangen
- De organisatie van regenboogweken in verschillende gemeenten
- Het gemeentelijk ondersteunen van regenboogcafe’s
- Samenwerken met de regenboogambassadeur
- Regenboogbankjes of regenboogzebra’s plaatsen
- Paspoortwijziging transpersonen vergoeden
- Het project [Veilige kleedkamer drenthe](#)
- [Stedelijk netwerk diversiteit](#) Groningen
- Diversiteitsplatform Coevorden
- Actief samenwerken aan inclusie-agenda’s, meedoen aan provinciale overleggen hierover

Links en andere organisaties

Naast het COC zijn er andere organisaties die veel goede informatie leveren over lhbt+ zaken. Hieronder lichten we er een paar uit, met daarbij links naar de informatie die zij aanleveren. Dit is zeker het bekijken waard.

Movisie

[Movisie](#) is een landelijk kennisinstituut dat veel kennis verzamelt en handreikingen maakt over verschillende sociale vraagstukken. Een van hun aandachtsgebieden is lhbt+ emancipatie. Op hun website is daar een aparte plek voor alle informatie over dit thema:

- o <https://www.movisie.nl/lhbtqa-emancipatie>

Hierop staan links naar publicaties, naar workshops die georganiseerd worden en er is een apart stuk over regenboogbeleid binnen gemeenten:

- o <https://www.movisie.nl/regenboogbeleid-gemeenten>

De handreiking feiten en cijfers over lhbt+ personen is bijvoorbeeld heel goed om te bekijken, dat kan via deze link:

- o [Handreiking feiten en cijfers lhbt+ personen](#)

Ook het artikel over wat inclusief beleid inhoud en hoe dat in de gemeente kan worden vormgegeven is erg nuttig om te lezen:

- o [Artikel Wat is inclusief beleid?](#)

Waard

[Waard](#) is een kenniscentrum voor inclusie gevestigd in Groningen en geeft uitvoeringen aan het behandelen van discriminatiemeldingen via [discriminatie.nl/groningen](#). Ze organiseren workshops en voorzien organisaties van kennis en advies om zich zo in te zetten voor een gelijkwaardig Groningen. Je kan bij hun terecht met een specifieke vraag, maar ook de publicaties op hun site bekijken:

- o <https://www.wijzijnwaard.nl/informatie-en-advies>

Andere handige links en organisaties

- o <https://www.transgendernetwerk.nl/>
- o <https://transvisie.nl/>
- o <https://biplus.nl/>
- o <https://roze50plus.nl/>
- o <https://ihlia.nl/>

Verder lezen: Begrippen en definities

Waar staan de letters voor in lhbt+?

- o Lesbische personen: vrouwen en non-binaire personen die zich aangetrokken voelen, seksueel en/of romantisch, tot vrouwen.
- o Homoseksuele personen: mannen en non-binaire personen die zich aangetrokken voelen, seksueel en/of romantisch, tot mannen.
- o Bi+ personen: de overkoepelende term voor alle mensen met een seksuele oriëntatie gericht op meer dan één gender. Een deel van deze mensen noemt zichzelf biseksueel, bi+, pan, queer of fluïde.
- o Transgender personen: personen bij wie de genderidentiteit niet (volledig) overeenkomt met het geslacht dat bij de geboorte werd toegewezen. Transgender personen kunnen man, vrouw, of non-binair zijn, of een andere genderidentiteit hebben.
- o Intersekse personen: mensen die zijn geboren met een lichaam dat niet overeenkomt met het beeld dat de meeste mensen hebben van man of

vrouw. Intersekse gaat niet over seksuele oriëntatie of genderidentiteit. Intersekse personen hebben variaties in geslachtskenmerken, hormoonbalans of chromosomen.

Naast de letters in de door ons gebruikte afkorting, zijn de volgende identiteiten gerepresenteerd door de '+':

- Aseksuele personen: iemand die aseksueel is ervaart geen of weinig seksuele aantrekking naar andere personen.
- Queer personen: mensen die zich niet kunnen vinden in de gebruikelijke, vaststaande (binaire) kaders en hokjes voor gender en/of seksuele oriëntatie, of deze kaders afwijzen.
- Non-binaire personen: mensen die zich als non-binair identificeren voelen zich thuis bij een genderidentiteit buiten de (binaire) categorieën man en vrouw.

Overige termen

- Cisgender personen: mensen die zich identificeren met het geslacht dat hen bij de geboorte is toegewezen.
- Heteroseksuele personen: mensen die zich romantisch en/of seksueel aangetrokken voelen tot personen van het 'tegen-overgestelde (binaire) gender', zoals vrouwen die zich aangetrokken voelen tot mannen en mannen die zich aangetrokken voelen tot vrouwen.